

Instruktor/instruktorka odborného výcviku (kód: 75-022-R)

Autorizující orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů:	Pedagogika, učitelství a sociální péče (kód: 75)
Týká se povolání:	Učitel odborného výcviku střední školy
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	6

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Projektování hromadné, skupinové i individuální výuky	7
Plánování výuky	7
Realizace a reflexe výuky	6
Vytváření vhodných podmínek pro učení všech žáků ve vyučování (včetně zapojení asistenta pedagoga)	6
Aplikace oborově didaktických kompetencí při přípravě, realizaci a reflexi pedagogických procesů	6
Podílení se na pedagogických procesech celé školy	5
Komunikace s rodiči (zákonnými zástupci), zaměstnavateli	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 12.08.2023

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Získání této profesní kvalifikace za současného splnění dalších podmínek stanovených v § 9 odst. 4 písm. b) nebo c) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v aktuálním znění umožňuje výkon činnosti učitele odborného výcviku.

Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

Zároveň s oznámením termínu o konání zkoušky zadá autorizovaná osoba uchazeči zpracování portfolia. Na zpracování portfolia musí mít účastník nejméně 3 týdny, odevzdat jej musí nejméně 2 týdny před zahájením zkoušky.

Portfolio nemusí reprezentovat reálnou profesní historii a zkušenost uchazeče, protože zkoušku může absolvovat i uchazeč bez předchozí pedagogické praxe. Portfolio uchazeče není předmětem hodnocení u zkoušky.

Závazné součásti portfolia a jejich vazby na odborné způsobilosti/kritéria:

Odborná způsobilost **Projektování hromadné, skupinové a individuální výuky:**

- ad kritérium a): Součástí portfolia budou komentáře uchazeče ke školnímu vzdělávacímu programu školy. Komentáře budou obsahovat: a) příklady konkretizace vzdělávacích cílů uvedených v RVP do ŠVP a b) popis způsobu implementace principů a požadavků společného vzdělávání.
- ad kritérium b): Součástí portfolia budou: a) alespoň dva dokumenty střední školy, které se týkají bezpečnosti žáků; b) popis využití těchto dokumentů školy v pedagogické činnosti učitele v rozsahu min. 1 normostrany.
- ad kritérium c): Součástí portfolia bude a) popis struktury pedagogických plánů různé úrovně, se kterými škola pracuje b) dokument zachycující jejich vzájemné vztahy (nadřazenost x podřazenost, závaznost; ŠVP; časově tematický plán; přípravy na výuku). Požadavky b) jsou součástí ad a).
- ad kritérium d): Součástí portfolia bude a) výčet výchovně vzdělávacích cílů a jejich posouzení z hlediska konzistentnosti, kontrolovatelnosti, reálnosti (splnitelnosti). Výběr výchovně vzdělávacích cílů z ŠVP bude proveden pro vyučovaný předmět.
- ad kritérium e): Součástí portfolia bude dokument obsahující:
 - výsledky učení pro předmět, který vyučuje, obsažené v ŠVP školy
 - vlastní návrh výsledků učení pro vyučovaný předmět;
 - vlastní návrh metod pro jejich ověřování;
 - vlastní návrh kritérií pro jejich hodnocení (na základě čeho uchazeč klasifikuje).
- Ad kritérium f): Součástí portfolia bude příprava/přípravy na 2 výukové jednotky, které budou předmětem náslechnů. Obě výukové jednotky budou v rozsahu 4 vyučovacích hodin (1 hodina odborného výcviku = 60 minut). Přípravy budou obsahovat zejména výukové postupy, učební úlohy, postupy hodnocení výsledků učení žáků, materiální didaktické prostředky, pomůcky, atd.

Odborná způsobilost **Plánování výuky:**

- ad kritérium a): Součástí portfolia bude písemně zpracovaná pedagogická reflexe postupu plánování výuky uchazečem a popis plánování práce školy, jako celku.
- ad kritéria b) až f): Součástí portfolia bude příprava/přípravy na 2 výukové jednotky, které budou předmětem náslechnů. Obě výukové jednotky budou v rozsahu 4 vyučovacích hodin (1 hodina odborného výcviku = 60 minut). Přípravy budou obsahovat zejména výukové postupy, učební úlohy, postupy hodnocení výsledků učení žáků, materiální didaktické prostředky, pomůcky, atd.

Odborné způsobilosti **Realizace a reflexe výuky, Vytváření vhodných podmínek pro učení všech žáků ve vyučování (včetně zapojení asistenta pedagoga), Aplikace oborově didaktických kompetencí při přípravě, realizaci a reflexi pedagogických procesů:**

- Pro všechna kritéria uvedených odborných způsobilostí bude součástí portfolia příprava/přípravy na 2 výukové jednotky, které budou předmětem následků. Obě výukové jednotky budou v rozsahu 4 vyučovacích hodin (1 hodina odborného výcviku = 60 minut). Přípravy budou obsahovat zejména výukové postupy, učební úlohy, postupy hodnocení výsledků učení žáků, materiální didaktické prostředky, pomůcky, atd.

Odborná způsobilost **Podílení se na pedagogických procesech celé školy:**

- ad kritérium a): Součástí portfolia bude dokument s reflexí v oblasti hodnotové výchovy - k čemu uchazeč vede své žáky a jak při tom postupuje.
- ad kritérium b): Součástí portfolia bude popis reálné výchovné situace z praxe uchazeče (resp. fiktivní výchovné situace u uchazeče bez učitelské praxe) a reflexe dopadu chování uchazeče na žáky.
- ad kritérium c): Součástí portfolia bude popis reálného výchovného konfliktu z praxe uchazeče (resp. fiktivního výchovného konfliktu u uchazeče bez učitelské praxe) a možnosti jeho řešení.
- ad kritérium e): Součástí portfolia bude popis a reflexe reálného příkladu z praxe uchazeče (respektive fiktivního příkladu z praxe u uchazeče bez učitelské praxe) - jak v roli vyučujícího uchazeč ovlivnil životní nebo profesní směřování žáka – např. nebezpečí předčasného odchodu ze vzdělávání.
- ad kritérium f): Součástí kritéria bude popis vytváření pravidel života školy (popř. pro skupinu žáků ve výuce předmětu).
- ad kritérium g): Součástí portfolia bude popis vize školy (na základě různých materiálů školy – např. výroční zpráva, koncepce školy, evaluace školy, webové stránky apod.), priority školy.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k provedení zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Zkouška probíhá ve zkušební místnosti a na pracovišti žáků. Pokud je uchazeč v době konání zkoušky zaměstnán jako učitel střední školy, má právo na to, aby se následková část zkoušky konala na pracovišti žáků této střední školy a s využitím dokumentů této školy. V takovém případě uvede uchazeč do přihlášky ke zkoušce název střední školy. Pokud uchazeč nevyužije práva na konání následkové části zkoušky na pracovišti žáků školy, ve které je zaměstnán, určí pracoviště žáků autorizovaná osoba v souladu s oborem vzdělání, který uchazeč uvedl v přihlášce ke zkoušce.

Modelové organizační schéma zkoušky:

- náslech č. 1 a rozbor výuky: 5 - 6 hodin
- náslech č. 2 a rozbor výuky: 5 - 6 hodin
- ověřování ostatních kritérií: 3 - 4 hodiny

Způsoby ověření a jejich specifické formy:

- praktické předvedení a ústní ověření:
 - praktické předvedení a ústní ověření formou obhajoby portfolia,
 - praktické předvedení a ústní ověření formou náslechu a rozboru výuky,
- praktické předvedení:
 - praktické předvedení formou řešení modelových situací:
- ústní ověření.

Ad Praktické předvedení a ústní ověření formou obhajoby portfolia: Autorizovaná osoba vede s uchazečem rozhovor nad portfoliem; v rozhovoru uchazeč s využitím znalostí pedagogické a psychologické teorie zdůvodní a obhájí své postupy, svůj výběr atd. Týká se následujících kritérií:

- odborná způsobilost *Projektování hromadné, skupinové a individuální výuky* - kritéria b) - f);
- odborná způsobilost *Plánování výuky* - kritéria a) - f);
- odborná způsobilost *Podílení se na pedagogických procesech celé školy* - kritéria b), c), e), f), g).

Ad Praktické předvedení a ústní ověření formou náslechu a rozboru výuky: Autorizovaná osoba uskuteční 2 náslechy ve výuce realizované uchazečem s využitím příprav obsažených v portfoliu. Každý z náslechů bude v rozsahu 4 vyučovací hodiny (1 hodina odborného výcviku = 60 minut). Po každém náslechu následuje rozbor výuky vedený autorizovanou osobou. Uchazeč při rozboru vysvětlí a zdůvodní s oporou v pedagogické a psychologické teorii postupy, které při výuce uplatnil. Týká se následujících odborných způsobilostí a kritérií:

- odborná způsobilost *Realizace a reflexe výuky*: kritéria a) - f);
- odborná způsobilost *Vytváření vhodných podmínek pro učení všech žáků ve vyučování (včetně zapojení asistenta pedagoga)*: kritéria a) - e);
- odborná způsobilost *Aplikace oborově didaktických kompetencí při přípravě, realizaci a reflexi pedagogických procesů*: kritéria b) - h);
- odborná způsobilost *Podílení se na pedagogických procesech celé školy*: kritérium a).

Ad Praktické předvedení formou řešení modelových situací: Autorizovaná osoba připraví pro uchazeče 3 modelové situace v písemné podobě, z nichž každá vytvoří podmínky pro ověření kritérií a) i b) odborné způsobilosti *Komunikace s rodiči (zákonnými zástupci), zaměstnavateli*. Uchazeč si vylosuje jednu modelovou situaci a předvede její praktické řešení.

Ad Ústní ověřování: Ústní ověřování se provádí formou zkušebního rozhovoru. Otázky pro rozhovor připraví autorizovaná osoba předem v písemné podobě.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Národní pedagogický institut České republiky
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Kvalifikační standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.